

Sisäisen tarkastuksen toimintaohje

Hallitus 30.3.2023

Juho Saarinen

Sisällys

Sisäisen tarkastuksen toimintaohje	1
Hallitus 30.3.2023	1
Johdanto	1
1 Sisäisen tarkastuksen tarkoitus	2
2 Sisäisen tarkastuksen toimivalta.....	2
3 Sisäisen tarkastuksen vastuu.....	2
4 Toiminnan toteutus ja vuosisuunnittelu	3

Johdanto

Sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa määritellään sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, toimivalta ja vastuu.

Toimintaohje määrittää sisäisen tarkastuksen aseman organisaatiossa mukaan lukien minkä luonteinen sisäisestä tarkastuksesta vastaavan viranhaltijan tai ulkoistetun sisäisen tarkastuksen toiminnallinen raportointisuhde on hallitukseen.

Toimintaohje antaa toimeksiannon toteuttamisen edellyttämän valtuutuksen saada tarpeellisia tietoja, tavata tarvittavia henkilöitä ja päästä tarkastamaan asiaan liittyvää fyysistä omaisuutta sekä määrittelee sisäisen tarkastuksen toiminnon tehtäväkentän laajuuden.

Aluehallitus vastaa sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen hyväksymisestä.

1 Sisäisen tarkastuksen tarkoitus

Sisäinen tarkastus arvioi sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta ja pyrkii siten edistämään organisaation tavoitteiden saavuttamista ja parantamaan sen toimintaa.

Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa, joka on luotu tuottamaan lisäarvoa organisaatiolle ja parantamaan sen toimintaa. Sisäisen tarkastuksen tarjoamat konsultointipalvelut eivät kuitenkaan saa vaarantaa sisäisen tarkastuksen riippumattomuutta ja objektiivisuutta, ja sisäisen tarkastuksen tulee pidättäytyä tehtävistä, joihin sisältyy tämä riski.

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi.

2 Sisäisen tarkastuksen toimivalta

Sisäisen tarkastuksen toimivalta määritellään sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa. Aluehallitus vastaa sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen lopullisesta hyväksymisestä ja määrittää siten sisäisen tarkastuksen toimivallan. Sisäisen tarkastuksen toimivaltaa ja tehtäviä käsitellään myös aluevaltuuston päättämässä hallintosäännössä.

Sisäinen tarkastus on hallinnollisesti talousjohtajan alainen toiminto, mutta raportoi toiminnastaan suoraan aluehallitukselle ja hyvinvointialuejohtajalle.

Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee voida vapaasti päättää sisäisen tarkastuksen tehtäväkentän laajuudesta, suorittaa tehtävänsä ja raportoida tulokset. Muussa tapauksessa sisäisen tarkastuksen tulee raportoida vapautta rajoittavista tekijöistä aluehallitukselle ja keskustella niiden vaikutuksista.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada käyttöönsä kaikki tehtäviensä toteuttamista varten tarpeelliset tiedot, käyttöoikeudet, asiakirjat, tavata tarvittavat henkilöt ja päästä tarkastamaan asiaan liittyvää fyysistä omaisuutta.

Sisäinen tarkastus voi tehdä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen sekä Valtiontalouden tarkastusviraston tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

3 Sisäisen tarkastuksen vastuu

Sisäisen tarkastuksen vastuulla on toteuttaa sisäistä tarkastusta aluehallituksen hyväksymän sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen mukaisesti.

Sisäisen tarkastuksen johtopäätökset ja raportointi perustuvat dokumentoituun tarkastusaineistoon. Dokumentaatiota säilytetään kuluvaan valtuustokautta seuraavan valtuustokauden loppuun asti.

Sisäinen tarkastus raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi yksittäisistä tarkastuksista hyvinvointialuejohtajalle ja tarkastuksen kohteena olevasta toiminnasta vastaavan tulosityksikön johtajalle sekä muille tarvittaville vastuuhenkilöille. Sisäinen tarkastus laatii aluehallitukselle vuosittain yhteenvetoraportin vuosittaisen tarkastussuunnitelman toteutumisesta, tarkastusten tuloksista, toimenpidesuosituksista ja seurannasta.

Sisäinen tarkastus noudattaa työssään sisäisen tarkastuksen kansainvälisen ammatillisen ohjeistuksen velvoittavia osia, kuten sisäisen tarkastuksen määritelmää, eettisiä sääntöjä, tarkastuksen pääperiaatteita sekä standardeja. (The Institute of Internal Auditors - International Professional Practices Framework)

3.1 Eettiset säännöt ja tarkastuksen pääperiaatteet

- Toimii rehellisesti
- On ammattitaitoinen ja huolellinen
- On objektiivinen ja puolueeton
- Toiminta ohjautuu organisaation strategioiden, tavoitteiden ja riskien mukaisesti
- On organisatorisesti riippumaton ja sillä on riittävät voimavarat
- Toiminta on laadukasta ja sitä kehitetään jatkuvasti
- Viestii tuloksellisesti
- Tarjoaa riskilähtöistä varmistusta
- On näkemyksellinen, ennakoiva ja tulevaisuuteen suuntautunut
- Edistää organisaation kehittymistä

3.2 Koulutukset

Sisäisellä tarkastuksella on velvollisuus ylläpitää ja kehittää osaamistaan. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus osallistua tarkoituksenmukaisiin sisäisiin ja ulkoisiin koulutuksiin.

4 Toiminnan toteutus ja vuosisuunnittelu

Sisäinen tarkastus laatii vuosittain riskiperusteisen tarkastussuunnitelman. Tarkastussuunnitelman laatimiseksi sisäinen tarkastus muodostaa käsityksen organisaation strategioista, toiminnan päätavoitteista, niihin liittyvistä riskeistä ja riskienhallintaprosesseista. Käsityksen muodostaakseen sisäinen tarkastus mm. keskustelee ylimmän johdon ja hallituksen kanssa. Hyvinvointialueen ylimmän johdon ja hallituksen näkemykset tulee ottaa huomioon tarkastuksen suunnittelussa.

Suunnitelmaa tulee tarvittaessa arvioida ja muokata, mikäli hyvinvointialueen toiminnassa, riskeissä, toiminnoissa, hankkeissa, järjestelmissä tai sisäisissä valvontatoimissa tapahtuu muutoksia. Aluehallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen vuosittaisen tarkastussuunnitelman.